

වී අලෙවි මණ්ඩලය - 2019

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 ව්‍යාප්තිය කළ මතය

වී අලෙවි මණ්ඩලයේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මම මතයක් ප්‍රකාශ නොකරමි. මතය ව්‍යාප්තිය සඳහා පදනම කොටසේ සාකච්ඡා කර ඇති කරුණුවල වැදගත්කම හේතුවෙන් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් විගණන මතයක් සඳහා පදනමක් සැපයීමට ප්‍රමාණවත් හා උචිත විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීමට මා හට නොහැකි විය.

1.2 මතය ව්‍යාප්තිය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය ව්‍යාප්තිය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ ව්‍යාප්තිය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, මණ්ඩලය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය මණ්ඩලය ඈවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

මණ්ඩලයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, මණ්ඩලයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකසුමට යුතු ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නා වූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතු වේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස මණ්ඩලයේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබාගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ මණ්ඩලයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව,
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ මණ්ඩලයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, මණ්ඩලය ක්‍රියාකර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16</p>	<p>අදහස් නොතිබුණි.</p>	<p>දක්වා ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ප්‍රකාරව කටයුතු කල යුතුය.</p>
<p>ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16 හි 51 ඡේදය අනුව වත්කමක අවශේෂ වටිනාකම සහ ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය අඩු තරමින් සෑම මුදල් වර්ෂයක් අවසානයේදීම සමාලෝචනය කල යුතු අතර අපේක්ෂා තත්ත්වයන් ඉහත දී කළ ඇස්තමේන්තු වලින් වෙනස් වන්නේ නම් එම වෙනස්කම් LKAS 8 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල වෙනස්වීම් සහ වැරදි ප්‍රකාරව ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල වෙනසක් ලෙස ගිණුම් ගත කළයුතු වුවත් 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කර තිබුණු තවදුරටත් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් පවතින පිරිවැය රු.7,097,050 ක් වූ වත්කම් සම්බන්ධයෙන් ඉහත පරිදි කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>		
<p>ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 20</p>	<p>අදහස් නොතිබුණි.</p>	<p>දක්වා ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ප්‍රකාරව කටයුතු කල යුතුය.</p>
<p>ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 20 ප්‍රකාරව රජයේ මූලධන ප්‍රදානවලින් මිලදීගත් වත්කම් වලින් වාර්ෂික ක්ෂය කල වටිනාකමට සමාන ප්‍රමාණයක් විලම්භිත ආදායම ලෙස හඳුනාගෙන මූලධන ප්‍රදානවලින් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කල යුතුය. එසේ වුවද අධිකාරියේ සමාලෝචිත වර්ෂයේ රජයේ මූලධන ප්‍රදාන වලින් මිල දී ගත් වත්කම් සඳහා වන ක්ෂය රු.74,204,650 ක් ව පැවතියදී එයද ඉක්මවා රු.143,119,242 ක් විලම්භිත ආදායමක් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබීම හේතුවෙන් වර්ෂයේ ආදායම රු.68,914,592 ක් වැඩියෙන් ආදායම් වියදම් ගිණුමේ දක්වා තිබුණි.</p>		

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම		නිර්දේශය
(අ)	ලෙජර් ගිණුමට අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි අත්පත් කර ගැනීම් වෙනුවෙන් මුදලින් ගෙවීම් රු.384,902 ක් වුවද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ රු.100,901,194 ක් ලෙස රු.100,516,292 ක් වැඩිපුර දක්වා තිබුණි.	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය මුදල් පදනමට පිලියෙල කල යුතුයි.
(ආ)	සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලී බඩු හා උපකරණ අත්පත් කර ගැනීම් සඳහා මුදලින් ගෙවීම් රු.2,801,938 ක් වුවද, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ එය රු.3,358,274 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය මුදල් පදනමට පිලියෙල කල යුතුයි.
(ඇ)	අනිකුත් උපකරණ අත්පත් කර ගැනීම් සඳහා මුදලින් ගෙවීම් රු.1,490,787 ක් වුවද, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ එය රු.1,606,075 ක් ලෙස රු.115,288 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය මුදල් පදනමට පිලියෙල කල යුතුයි.
(ඈ)	කෙරිගෙන ගෙන යන වැඩ ගිණුමේ මුදලින් ගෙවීම් රු.4,414,833 ක් වුවද රු.7,326,903 ක් ලෙස රු.2,912,070 ක් වැඩියෙන් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ දක්වා තිබුණි.	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය මුදල් පදනමට පිලියෙල කල යුතුයි.
(ඉ)	දීර්ඝ කාලයක සිට පැවත එන රු.3,049,830,238 ක අවිනිශ්චිත ගිණුමේ ශේෂය හා 2018 වර්ෂයේ සිට පැවත එන රු.2,234,953 ක් වූ මාර්ගස්ථ තොග හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	නිවැරදිව ගිණුම්ගත කල යුතුය.
(ඊ)	තල් සංවර්ධන අධිකාරියෙන් රු.700,000 ක්, ආහාර කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් රු.10,591,838 ක් හා ලංකා සමුපකාර තොග වෙළඳ සංස්ථාවෙන් රු.77,526,708 ක් ලැබිය යුතු ලෙස සඳහන් වුවද එවැනි මුදලක් ගෙවීමට නොමැති ලෙස එම ආයතන විසින් ලිඛිතව දන්වා තිබියදී මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ ණයගැතියන් ලෙස දක්වා තිබුණි.	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	වාර්ෂික ණයගැති ශේෂ සනාථන ලබාගත යුතු අතර ගිණුම් සමඟ සසඳා අදාල නිවැරදි කිරීම් සිදු කිරීමට කටයුතු කල යුතුය.
(උ)	සමුපකාර තොග වෙළඳ සංස්ථාවේ ශේෂ සනාථනවලට අනුව සමුපකාර තොග වෙළඳ සංස්ථාවෙන් ලැබිය යුතු වටිනාකම රු.1,070,666,192 ක් වුවද, මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ ලැබිය යුතු වටිනාකම රු. 1,392,190,102 ක් ලෙස රු.321,523,910 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	ගිණුම්වල සඳහන් අගයට ශේෂ සනාථන තිබිය යුතුයි.

1.5.3

සංවිධානයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම		නිර්දේශය	
<p>(අ) මණ්ඩලය විසින් මිලදීගෙන තිබුණු වී තොග වෙළඳපොළ මිලට හා පිරිවැයට වඩා අඩු මිලකට විකිණීම හේතුවෙන් ඊළඟ කන්නයේ වී මිලදීගැනීම සඳහා අවශ්‍ය අරමුදල් සපයා ගැනීම හා අලෙවියෙන් වූ පාඩු පියවා ගැනීමට වාර්ෂිකව මහා භාණ්ඩාගාරයෙන්</p>	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	ආයතනයේ පැවැත්ම අවධානය යොමුකළ යුතුයි.	අඛණ්ඩ කෙරෙහි යොමුකළ
<p>සහ රාජ්‍ය බැංකු වෙතින් ණය පහසුකම් ලබා ගැනීමට කටයුතු කර තිබුණි. 2009 වසරේ සිට 2014 වසර දක්වා වී මිලදී ගැනීම හා මෙහෙයුම් වියදම් සඳහා රජයේ බැංකු 03 කින් ලබාගෙන තිබුණු ණය හා අත්තිකාරම් මුදලින් 2019 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට සමුච්චිත ගෙවිය යුතු රු.මිලියන 18,104 ක් හා ඒ සඳහා ගෙවිය යුතු සමුච්චිත පොලිය රු.මිලියන 1,646 ක් වී තිබුණි.</p>				
<p>(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂ තුනක ශුද්ධ වත්කම්වල වටිනාකම පිළිබඳ සැලකීමේදී 2016 වර්ෂයේ රු.12,060,577,822 ක් වූ සෘණ අගය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.14,179,929,345 ක සෘණ අගයක් දක්වා වර්ධනය වී තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ශුද්ධ ජංගම වත්කම් රු.3,548,270,058 ක සෘණ අගයක් විය. එය මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩව පැවැත්මට අහිතකර ලෙස බලපා ඇති අතර මේ හේතුවෙන් රජයේ මූල්‍ය අනුග්‍රහයකින් තොරව මෙම වගකීම් පියවීමට ආයතනයට මූල්‍ය ශක්තියක් නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	ආයතනයේ පැවැත්ම අවධානය යොමුකළ යුතුයි.	අඛණ්ඩ කෙරෙහි යොමුකළ

1.5.4 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විෂය	මුදල	නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----	-----	-----	-----	-----
	රු.			
ණයගැති ශේෂ				

අමාත්‍යාංශ විකුණුම්	32,688,410	ශේෂ සනාථ කිරීම	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා ගිණුම් විෂයන්හි වටිනාකම් තහවුරු කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ලිඛිත සාක්ෂි පවත්වා ගෙන යා යුතුයි.
අමාත්‍යාංශ භාල් අපනයනය	264,154,465			
නෝර්ත් සී (North – Sea)	1,000,000			
මොල් හිමියන්ගේ ලැබිය යුතු	65,501,226			
ලැබිය යුතු අම්පාර D/S – WFP	2,458,086			
ලැබිය යුතු හම්බන්තොට D/S –WFP	18,351,743	විස්තරාත්මක උපලේඛණ		
රයිස් මිලස් අපනයන	208,313,337			
රයිස් මිලස් (ණය පදනම වී විකුණුම්)	44,399,804			

රයිස් මිලස්
(CWE & WF –
2016)

8,027,716

මිලදී ගැනුම්
පාලන ගිණුම

49,743,530

හඳුනා නොගත් වී
මිලදී ගැනීම

70,818,163

අවිනිශ්චිත ගිණුම
(වී මිලදී ගැනුම)

18,574,188

විස්තරාත්මක
උපලේඛණ

අදහස්
නොතිබුණි.

දක්වා ගිණුම් විෂයන්හි
වටිනාකම්
තහවුරු කර ගැනීම
සඳහා අවශ්‍ය ලිඛිත
සාක්ෂි පවත්වා
ගෙන යා යුතුයි.

ඉඩම් හා
ගොඩනැගිලි
ලෙජරය

ඉඩම් හා
ගොඩනැගිලි

2,203,388

ඉවත් කිරීමට අදාළ
විස්තරාත්මක ලේඛන

ඉඩම්
ගොඩනැගිලි
ගැලපීම

3,705,253

විස්තරාත්මක
උපලේඛන

අත්තිකාරම් ඉඩම්
ගොඩනැගිලි
ගිණුමට මාරු
කිරීම

17,448,220

වැඩ නිම කිරීමේ සහතික

G.A.ට ගෙන
ලද මුදල් ඉඩම්
ගොඩනැගිලිවල
මාරු කිරීම

10,731,138

වැඩ නිමකිරීමේ සහතික,
ස්ථාවර වත්කම් පිළිබඳ
විස්තර

මුදල් ශේෂය
ලෙස ඉඩම්
ගොඩනැගිලි
ගිණුම හර කිරීම

384,902

ස්ථාවර වත්කම්වලට
අදාළ විස්තර

කෙරීගෙන යන වැඩ ගිණුමෙන් ඉඩම් ගොඩනැගිලි ගිණුමට මාරු කිරීම	24,258,992	ස්ථාවර වත්කම් පිළිබඳ විස්තර, වැඩ නිමකිරීම් පිළිබඳ ඉංජිනේරු සහතික			
G.A ඉදිකිරීම් ලෙස ඉඩම් ගොඩනැගිලි ගිණුමෙන් ඉවත් කිරීම	1,341,833	ඉවත් කිරීම වලට අදාළ විස්තර	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා ගිණුම් විෂයන්හි වටිනාකම් තහවුරු කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ලිඛිත සාක්ෂි පවත්වා ගෙන යා යුතුයි.	
ස්ථාවර වත්කම් ලේඛණය -----					
පාරිභෝගික උපකරණ (Consumable Items)	1,268,312	විස්තරාත්මක ලේඛන	නොග		
ස්ථාවර වත්කම් ආරම්භක ශේෂය	1,192,568,504	ස්ථාවර වත්කම් කුමක්ද යන්න වෙන්කර හඳුනා ගෙන සටහන් කළ ස්ථාවර වත්කම් ලේඛණය	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා ගිණුම් විෂයන්හි වටිනාකම් තහවුරු කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ලිඛිත සාක්ෂි පවත්වා ගෙන යා යුතුයි	
වර්ෂයේ ස්ථාවර වත්කම් මිලදී ගැනීම්	106,253,556				
වර්ෂයේ ක්ෂය	74,204,650	විස්තරාත්මක උපලේඛන			

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.2,675,916,872 ක් වූ ණයගැති ශේෂය තුළ වසර 05 කට වැඩි රු. 1,917,478,534 ක්, වසර 03ක් වසර 05ක් අතර රු. 28,837,545 ක්, වසර 01ක් වසර 05ක් අතර රු.729,600,799 ක ශේෂ විය.	අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	ණයගැති ශේෂ අයකර ගැනීම සඳහා කටයුතු කළ යුතුයි.

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.7,091,809,148 ක් වූ ණයහිමි ශේෂය තුළ වසර 04 කට වැඩි රු.6,717,087,405 ක් වසර 03ක් වසර 04ක් අතර රු.6,581,534ක් වසර 01ක් වසර 03ක් අතර රු.368,140,210ක් හා වසර 01කට අඩු රු.71,092,220 ක ශේෂ විය. මෙම ශේෂ තුළ භාණ්ඩාගාරයට ගෙවිය යුතු රු.6,684,554,538 ක් වූ ශේෂයක්ද වන අතර එය මේ දක්වා නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	පැරණි ශේෂ නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ කිරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2006 ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 2.1.4.1 ඡේදය	රු.මිලියන 100 ඉක්මවන ප්‍රසම්පාදනයන් අමාත්‍යාංශ ප්‍රසම්පාදන කමිටුව විසින් සිදුකළ යුතු වුවද රු.මිලියන 102.9 ක්වූ පොලිසුක් මළ මිලදී ගැනීමේ ප්‍රසම්පාදනය දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රසම්පාදන කමිටුව වෙතින් සිදු කර තිබුණි.	අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ අනුගමනය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුයි.
(ආ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය	2016,2017 හා 2018 හා 2019 වර්ෂයන්ට අදාළ වාර්ෂික වාර්තා විගණන දින වන විටත් පාර්ලිමේන්තුවේ සහාගත කර නොතිබුණි.	අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	වාර්ෂික වාර්තා නියමිත කාලසීමාව තුළ පාර්ලිමේන්තුවේ සහාගත කළ යුතුයි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.741,663,275 ක පාඩුවක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ පාඩුව රු.1,185,101,723 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.443,438,448 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ වෙනත් ආදායම් රු.4,786,907 කින් වැඩිවීමද, මූල්‍ය වියදම රු.387,846,642 කින් හා වෙනත් වියදම් රු.10,757,046 කින් ද අඩුවීමද ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	<p>මණ්ඩලය විසින් 2014 වර්ෂයේදී සිදු කරන ලද තොග සත්‍යාපනයේදී හඳුනාගෙන තිබුණු වී කිලෝ ග්‍රෑම් 4,132,994 ක උණතාවයෙන් කිලෝ ග්‍රෑම් 3,597,203 ක් ස්වාභාවික හානි සඳහා කපා හැරීමෙන් පසු වටිනාකම රු.13,074,157 ක් වූ තොග උනතා සඳහා වගකිව යුතු නිලධාරීන් 54 දෙනෙකුගෙන් අය කර ගත යුතුව පැවතුනි.</p> <p>එම ශේෂයෙන් රු.6,106,113 ක් මණ්ඩලය විසින් අයකර ගෙන තිබුණු අතර විගණිත දින එනම් 2021 ජනවාරි 25 දින වන විටත් නිලධාරීන් 17 දෙනෙකුගෙන් රු. 6,968,078 ක උණතාවයක් තවදුරටත් අයකර ගත යුතුව පැවතුනි. එම නිලධාරීන්ගෙන් නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු වැඩ තහනමට ලක්වී තිබුණු අතර ඔවුන්ගෙන් එකතුව රු.4,245,954 ක් වූ උණතාවයන් අය කර ගැනීමට මේ දක්වා මණ්ඩලය විසින් නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>වී අලෙවි මණ්ඩලය විසින් 2014 වර්ෂයේදී සිදු කරන ලද තොග සත්‍යාපනයේදී තොග උණතා පැවති සේවකයන් 54 දෙනෙකුගෙන් අය කර ගත යුතුව පැවති අතර 2021 මාර්තු 29 දින වන විට නිලධාරීන් 16 දෙනෙකුගෙන් රු.6,833,300 ක මුදලක් තව දුරටත් අයකර ගත යුතුව ඇත.</p>	<p>තොග උණතාවයට වගකිව යුතු පුද්ගලයන්ගෙන් අදාළ වටිනාකම අයකර ගැනීමට කඩිනමින් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුයි.</p>
(ආ)	<p>2018 වර්ෂයේ සිදු කළ තොග සත්‍යාපනයේදී හඳුනා ගත් උණතාවය වී කිලෝග්‍රෑම් 16,068,715 ක් වූ අතර එම උණතාවයට අදාළව තොග භාරව කටයුතු කළ නිලධාරීන් 125 දෙනෙකු සිට ඇති බව හඳුනාගෙන තිබුණි. විගණිත දිනය වන විටත් තොග සත්‍යාපනය සිදු කර වසර 02 ½ කට ආසන්න කාලයක් ගත වුවද මණ්ඩලය විසින් අදාළ උණතාවයන් අය කරගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>අදාළ නිලධාරීන්ගේ තොග උනතා සම්බන්ධයෙන් අධිභාර ගණනය කිරීම සිදුකර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙත යොමුකර කඩිනමින් අයකර ගැනීම සිදුකිරීමට කටයුතු කරමින් පවතී.</p>	<p>අදාළ උනතාවය කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුයි.</p>

(ඇ)	<p>2018 වර්ෂයේ යල කන්නයේ මිල දී ගන්නා ලද වී තොග ඇසුරුම් කිරීමට අවශ්‍ය පොලිසැක් මුදු 2,000,000 මිල දී ගැනීමට ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සිදු කිරීමේදී ඒ වන විට කලාප ගබඩා වල ඉතුරුව පැවති පොලිසැක් මුදු 860,776 ක් පිළිබඳ සැලකිල්ල දක්වා නොතිබුණි. රු.102,900,000 ක් වැය කර මිල දී ගත් පොලිසැක් මුදු 2,000,000 න් පොලිසැක් මුදු 1,482,606 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් කලාප ගබඩා වල ඉතුරුව පැවතුණු අතර තවදුරටත් අදාළ ආයතනයට ගෙවිය යුතු මුදල රු.42,016,643 ක් විය.</p>	<p>අදහස් දක්වා නොතිබුණි.</p>	<p>පවත්නා තොග පිළිබඳ අවධානය යොමුකර අවශ්‍ය ප්‍රමාණය පමණක් මිලදී ගැනීමට කටයුතු කල යුතුයි.</p>
-----	---	------------------------------	---

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ආහාර ප්‍රවර්ධන මණ්ඩලය වෙත 2019 මැයි 30 විකුණු සහල් කිලෝග්‍රෑම් 11,210 ක් අදාළ පිරිවිතරයන්ට නොතිබුණු නිසා ප්‍රතික්ෂේප වී තිබුණි. මෙම සහල් තොගය මණ්ඩලයට අයත් මරදගහමුල ගබඩාවේ ගබඩා කර තිබුණි. එම ගබඩා කර තිබූ සහල් පිලිබඳව වාර්තාවක් ආහාර කොමසාරිස් විසින් 2019 මැයි 07 දින මණ්ඩලය වෙත ලබා දී තිබුණි. එම වාර්තාව අනුව මෙම සහල් මිනිස් පරිභෝජනයට නුසුදුසු බව දන්වා තිබුණු බැවින් ඉහත සඳහන් තොගයේ පිරිවැය වූ රු.837,450 ක අලාභයක් සිදු වී තිබුණි.</p>	<p>අදහස් දක්වා නොතිබුණි.</p>	<p>සහල් ගබඩා කිරීමේදීත් විකිණීමේදීත් විධිමත් ක්‍රමවේදයකට අනුව කටයුතු කලයුතු අතර සහල් ගබඩා කිරීමේදී නියමිත පිරිවිතර වලට අනුකූල ද යන්න පරීක්ෂා කිරීමට කටයුතු කල යුතුය.</p>
<p>(ආ) මණ්ඩලය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්‍රියාත්මක කළ සහල් ව්‍යාපෘතිය සඳහා මිලදී ගත් පොලිසැක් බැග් වලින් වටිනාකම රු.1,401,735 ක් වූ බැග් 102,376 ක් ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක නොවීම නිසා විගණක දින වන විටත් නිෂ්කාර්යව පැවතුනි. එසේම එම බැග්වල මිල ගණන් හා කල් ඉකුත් වීමේ දින මුද්‍රණය කිරීමට රු.93,063 ක් වැය කර බාකෝර්ඩ් යන්ත්‍ර 02ක් හා ඊට අවශ්‍ය අනෙකුත් ද්‍රව්‍ය මිලදීගෙන තිබුණු අතර එම යන්ත්‍ර ද නිෂ්කාර්යව පැවතුනි.</p>	<p>මෙම ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමේදී වී අලෙවි මණ්ඩලයේ සහාපතිතුමාගෙන් ඉවත්වීමත් සමඟ වී අලෙවි මණ්ඩලය වෙත නැවත පැවරී නව සහාපතිතුමා විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය ඉදිරියට ක්‍රියාත්මක නොකරන ලදී.</p>	<p>අත්‍යවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය පමණක් මිලදී ගැනීමට ක්‍රියාකල යුතුයි.</p>